

Савезног суда (у СФРЈ) за време важења Устава од 1974. год. или Врховног суда бившег СССР у чији састав су ушли, по положај и председници врховних судова савезних република.

ГЛАВА ДРУГА ТЕРИТОРИЈАЛНА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА

І ПОЈАМ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈЕ И ДЕКОНЦЕНТРАЦИЈЕ ВЛАСТИ

1. ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА КАО УСЛОВ ДЕМОКРАТСКОГ ВРШЕЊА ВЛАСТИ У УНИТАРНОЈ ДРЖАВИ

Током политичке историје друштва настајале су и смењивале се бројне државе, различите по много чему, али и сличне у томе што су имале да се одлуче између две могућности: централизације и децентрализације, да буду централизоване или да се децентрализују. Из тих двеју могућности или избора су настала и два различита облика државног уређења – централистичко и децентралистичко, односно унитарно и сложено, као једнако прихватљива и равноправна и по својим предностима, али и недостацима. За централизам се највише везује идеја аутократије, док је децентрализација ближа демократији мада ни децентрализација није без мана, као што и централизам има својих предности. За централистичке и унитарне државе се каже да су ближе самом појму државе јер су једноставне, ефикасне, рационалне и имају релативно јефтину организацију власти. Но опет, због саме централизације власти, оне носе у себи и ризик недемократије па се понекад поистовећују са аутократским моделом вршења власти. Јасно је да ни централизам није у свему бољи од децентрализације и обрнуто, нити се може рећи да је једна држава потпуно централизована, а друга потпуно децентрализована, већ се ту може пре говорити о делимичној централизацији или децентрализацији. Зато је могуће у сваком облику територијалне организације државе комбиновати елементе и једног и другог, али и постићи да се више осете и изразе њихови позитивни ефекти на рачун оних негативних. Унитарно државно уређење је по дефиницији поузданије и чвршћа је гаранција опстанка државе, али није неспојиво са демократијом нити је по себи тоталитарно и недемократско. Оно може да буде и такво мада то више припада прошлости (некад моћним империјама), док је данас већина унитарних држава демократска и напредна. Зато и не може да се каже да је само